2024/1496

28.5.2024

NEUVOSTON PÄÄTÖS (YUTP) 2024/1496,

annettu 27 päivänä toukokuuta 2024,

Syyrian tilanteen johdosta määrättävistä rajoittavista toimenpiteistä annetun päätöksen 2013/255/YUTP muuttamisesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 29 artiklan,

ottaa huomioon unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Neuvosto hyväksyi 31 päivänä toukokuuta 2013 päätöksen 2013/255/YUTP ([1]).

(2) Neuvosto on edelleen hyvin huolestunut Syyrian tilanteesta. Yli 13 vuoden jälkeen Syyrian konflikti ei ole vielä läheskään ohi ja aiheuttaa edelleen kärsimystä ja epävakautta. Helmikuun 6 päivänä 2023 tapahtunut traaginen maanjäristys heikensi jo entisestään vakavaa humanitaarista tilannetta maassa ja lisäsi Syyrian väestön tarpeita.

(3) Neuvosto muistuttaa, että unionin rajoittavien toimenpiteiden, mukaan lukien Syyrian tilanteen johdosta toteutettavat toimenpiteet, ei ole tarkoitus haitata eikä estää humanitaarisen avun, ei myöskään lääkinnällisen avun, toimittamista. Syyrian tilanteen johdosta hyväksytyt rajoittavat toimenpiteet eivät rajoita unionin ja Syyrian välistä kauppaa useimmilla aloilla, mukaan lukien elintarvikkeet ja lääkkeet. Lisäksi yksittäisten toimenpiteiden osalta on olemassa poikkeuksia, joilla mahdollistetaan varojen ja taloudellisten resurssien asettaminen toimenpiteiden kohteiksi nimettyjen henkilöiden ja yhteisöjen saataville, jos tällaiset varat tai taloudelliset resurssit ovat tarpeen yksinomaan humanitaarisen hätäavun toimittamiseksi Syyriassa tai avun antamiseksi siviiliväestölle Syyriassa. Tietyissä tapauksissa tarvitaan asiaankuuluvan kansallisen toimivaltaisen viranomaisen ennakkolupa.

(4) Neuvosto vahvisti 20 päivänä toukokuuta 2021 antamissaan päätelmissä, jotka koskivat komission Euroopan parlamentille ja neuvostolle antamaa tiedonantoa ”EU:n humanitaarinen toiminta: uudet haasteet, samat periaatteet”, että se on sitoutunut välttämään tai ainakin lieventämään unionin rajoittavien toimenpiteiden mahdollisia tahattomia kielteisiä vaikutuksia periaatteelliseen humanitaariseen toimintaan. Neuvosto toisti, että unionin rajoittavat toimenpiteet ovat kaikkien kansainväliseen oikeuteen perustuvien velvoitteiden mukaisia, erityisesti ihmisoikeuksia koskevan kansainvälisen oikeuden, kansainvälisen humanitaarisen oikeuden ja kansainvälisen pakolaisoikeuden mukaisia. Se korosti, että on tärkeää noudattaa unionin pakotepolitiikassa täysimääräisesti humanitaarisia periaatteita ja kansainvälistä humanitaarista oikeutta muun muassa sisällyttämällä tapauksen mukaan johdonmukaisesti humanitaarisia poikkeuksia rajoittavien toimenpiteiden järjestelmiin ja varmistamalla, että on olemassa tehokkaat puitteet, joiden ansiosta humanitaariset järjestöt voivat hyödyntää tällaisia poikkeuksia.

(5) Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvosto, jäljempänä ”YK:n turvallisuusneuvosto”, hyväksyi 9 päivänä joulukuuta 2022 YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 2664 (2022), jossa se palautti mieleen aiemmat päätöslauselmansa, joissa määrätään pakotetoimia vastauksena kansainväliseen rauhaan ja turvallisuuteen kohdistuviin uhkiin, ja jossa se korosti, että toimenpiteillä, joita Yhdistyneiden kansakuntien jäsenvaltiot toteuttavat pakotteiden täytäntöönpanemiseksi ja jotka ovat tarpeen niiden kansainvälisen oikeuden mukaisten velvoitteiden täyttämiseksi, ei ole tarkoitus aiheuttaa haitallisia humanitaarisia seurauksia siviiliväestölle eikä haitallisia seurauksia humanitaariselle toiminnalle tai sitä toteuttaville. YK:n turvallisuusneuvosto päätti YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 2664 (2022) 1 kohdassa, että sellaisten varojen, muun rahoitusomaisuuden tai taloudellisten resurssien toimittaminen, käsittely tai maksaminen taikka sellaisten tavaroiden ja palvelujen toimittaminen, jotka ovat tarpeen humanitaarisen avun oikea-aikaisen toimittamisen varmistamiseksi tai ihmisten perustarpeita tukevien tiettyjen toimijoiden muiden toimien tukemiseksi, ovat sallittuja eivätkä riko YK:n turvallisuusneuvoston tai sen pakotekomiteoiden määräämiä varojen jäädyttämisiä.

([1]) Neuvoston päätös 2013/255/YUTP, annettu 31 päivänä toukokuuta 2013, Syyrian tilanteen johdosta määrättävistä rajoittavista toimenpiteistä (EUVL L 147, 1.6.2013, s. 14).

(6) Neuvosto hyväksyi 14 päivänä helmikuuta 2023 päätöksen (YUTP) 2023/338 ([2]), jossa sisällytettiin YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 2664 (2022) mukainen humanitaarinen vapautus unionin rajoittavien toimenpiteiden järjestelmiin, joilla pannaan täytäntöön YK:n turvallisuusneuvoston tai sen pakotekomiteoiden päättämät toimenpiteet. Neuvosto hyväksyi 31 päivänä maaliskuuta 2023 päätöksen (YUTP) 2023/726 ([3]), jolla sisällytettiin YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 2664 (2022) mukainen humanitaarinen vapautus unionin rajoittavien toimenpiteiden järjestelmiin, joilla pannaan täytäntöön YK:n turvallisuusneuvoston tai sen pakotekomiteoiden päättämät toimenpiteet, ja neuvoston päätöksen mukaisiin täydentäviin toimenpiteisiin. Neuvosto hyväksyi 27 päivänä marraskuuta 2023 päätöksen (YUTP) 2023/2686 ([4]), jolla tiettyihin unionin rajoittaviin toimenpiteisiin sisällytettiin humanitaarinen vapautus YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmassa 2664 (2022) tarkoitettujen toimijoiden, niiden järjestöjen ja virastojen, joille unioni on myöntänyt humanitaarisen kumppanuuden todistuksen, niiden järjestöjen ja virastojen, jotka jäsenvaltio on sertifioinut tai tunnustanut, ja jäsenvaltioiden erityisvirastojen hyväksi.

(7) Neuvosto hyväksyi 23 päivänä helmikuuta 2023 päätöksen (YUTP) 2023/408 ([5]), jolla otettiin käyttöön vapautus, joka koskee toimenpiteiden kohteiksi nimettyjen luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden sekä yhteisöjen varojen jäädyttämistä ja rajoituksia varojen ja taloudellisten resurssien asettamiselle näiden käyttöön, sellaisten kansainvälisten järjestöjen ja tiettyjen määriteltyjen toimijaryhmien hyväksi, jotka osallistuvat humanitaariseen toimintaan, jota olisi sovellettava aluksi kuuden kuukauden ajan 24 päivään elokuuta 2023. Neuvosto hyväksyi 14 päivänä heinäkuuta 2023 päätöksen (YUTP) 2023/1467 ([6]), jolla vapautuksen voimassaoloa jatkettiin 24 päivään helmikuuta 2024. Neuvosto hyväksyi 18 päivänä joulukuuta 2023 päätöksen (YUTP) 2023/2876 ([7]), jolla vapautuksen voimassaoloa jatkettiin edelleen 1 päivään kesäkuuta 2024 avun nopean toimittamisen helpottamiseksi ja ennakoitavuuden ja oikeusvarmuuden tarjoamiseksi toimijoille, jotka hyötyvät kyseisestä vapautuksesta.

(8) Jotta voidaan lisätä yhtenäisyyttä unionin rajoittavien toimenpiteiden järjestelmien kesken sekä YK:n turvallisuusneuvoston tai sen pakotekomiteoiden hyväksymien rajoittavien toimenpiteiden järjestelmien kanssa ja varmistaa humanitaarisen avun oikea-aikaisen toimittamisen jatkuminen tai tukea ihmisten perustarpeita tukevia muita toimia, neuvosto katsoo, että päätöksellä (YUTP) 2023/408 käyttöön otettu vapautus olisi korvattava vapautuksella päätöksen 2013/255/YUTP nojalla nimettyihin luonnollisiin henkilöihin, oikeushenkilöihin, yhteisöihin tai elimiin sovellettavista varojen jäädyttämistä koskevista toimenpiteistä sekä varojen ja taloudellisten resurssien asettamista mainitun neuvoston päätöksen nojalla luetteloon merkittyjen luonnollisten henkilöiden, oikeushenkilöiden, yhteisöjen tai elinten saataville koskevista rajoituksista YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmassa 2664 (2022) tarkoitettujen toimijoiden hyväksi, niiden järjestöjen ja virastojen hyväksi, joille unioni on myöntänyt humanitaarisen kumppanuuden todistuksen, niiden järjestöjen ja virastojen hyväksi, jotka jäsenvaltio on sertifioinut tai tunnustanut, ja jäsenvaltioiden erityisvirastojen hyväksi. Kyseistä vapautusta olisi sovellettava 1 päivään kesäkuuta 2025 päätöksen 2013/255/YUTP soveltamisen päättymispäivän mukaisesti ottaen huomioon, että neuvosto aikoo jatkaa kyseisen vapautuksen voimassaoloa edelleen 1 päivän kesäkuuta 2025 jälkeen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta päätöksen 2013/255/YUTP uudelleentarkastelua. Lisäksi neuvosto katsoo, että olisi muutettava voimassa olevaa poikkeusmekanismia niiden humanitaarisiin toimiin osallistuvien järjestöjen ja toimijoiden osalta, joihin ei voida soveltaa kyseistä vapautusta. Neuvosto katsoo myös, että olisi otettava käyttöön kyseisiin poikkeuksiin liittyvä uudelleentarkastelulauseke.

(9) Unionin lisätoimet ovat tarpeen tämän päätöksen tiettyjen toimenpiteiden panemiseksi täytäntöön.

(10) Päätös 2013/255/YUTP olisi sen vuoksi muutettava vastaavasti,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Muutetaan päätös 2013/255/YUTP seuraavasti:

1) korvataan 28 a artikla seuraavasti:

([2]) Neuvoston päätös (YUTP) 2023/338, annettu 14 päivänä helmikuuta 2023, tiettyjen rajoittavia toimenpiteitä koskevien neuvoston päätösten ja yhteisten kantojen muuttamisesta siten, että niihin sisällytetään humanitaarista poikkeusta koskevia säännöksiä (EUVL L 47, 15.2.2023, s. 50).

([3]) Neuvoston päätös (YUTP) 2023/726, annettu 31 päivänä maaliskuuta 2023, tiettyjen rajoittavia toimenpiteitä koskevien neuvoston päätösten muuttamisesta siten, että niihin sisällytetään humanitaarista vapautusta koskevia säännöksiä (EUVL L 94, 3.4.2023, s. 48).

([4]) Neuvoston päätös (YUTP) 2023/2686, annettu 27 päivänä marraskuuta 2023, tiettyjen rajoittavia toimenpiteitä koskevien neuvoston päätösten muuttamisesta siten, että niihin sisällytetään humanitaarisia poikkeuksia koskevia säännöksiä (EUVL L, 2023/2686, 28.11.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2023/2686/oj).

([5]) Neuvoston päätös (YUTP) 2023/408, annettu 23 päivänä helmikuuta 2023, Syyrian tilanteen johdosta määrättävistä rajoittavista toimenpiteistä annetun päätöksen 2013/255/YUTP muuttamisesta (EUVL L 56 I, 23.2.2023, s. 4).

([6]) Neuvoston päätös (YUTP) 2023/1467, annettu 14 päivänä heinäkuuta 2023, Syyrian tilanteen johdosta määrättävistä rajoittavista toimenpiteistä annetun päätöksen 2013/255/YUTP muuttamisesta (EUVL L 180, 17.7.2023, s. 41).

([7]) Neuvoston päätös (YUTP) 2023/2876, annettu 18 päivänä joulukuuta 2023, Syyrian tilanteen johdosta määrättävistä rajoittavista toimenpiteistä annetun päätöksen 2013/255/YUTP muuttamisesta (EUVL L, 2023/2876, 19.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2023/2876/oj).

”28 a artikla

1. Edellä 28 artiklan 1, 2 ja 5 kohdassa säädettyjä kieltoja ei sovelleta 1 päivään kesäkuuta 2025 saakka sellaisten varojen, muun rahoitusomaisuuden tai taloudellisten resurssien toimittamiseen, käsittelyyn ja maksamiseen taikka sellaisten tavaroiden ja palvelujen toimittamiseen, jotka ovat tarpeen humanitaarisen avun oikea-aikaisen toimittamisen varmistamiseksi tai ihmisten perustarpeita tukevien muiden toimien tukemiseksi silloin, kun tällaista apua antavat tai muita toimia toteuttavat seuraavat tahot:

a) Yhdistyneet kansakunnat, mukaan lukien sen ohjelmat, rahastot ja muut elimet sekä sen erityisjärjestöt ja niihin liittyvät järjestöt;

b) kansainväliset järjestöt;

c) humanitaariset järjestöt, joilla on tarkkailija-asema Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokouksessa, ja kyseisten humanitaaristen järjestöjen jäsenet;

d) kahden- tai monenvälisesti rahoitetut valtioista riippumattomat järjestöt, jotka osallistuvat Yhdistyneiden kansakuntien humanitaarisen avun suunnitelmiin, pakolaisia koskeviin toimintasuunnitelmiin, muihin Yhdistyneiden kansakuntien vetoomuksiin tai Yhdistyneiden kansakuntien humanitaarisen avun koordinointitoimiston koordinoimiin humanitaarisiin klustereihin;

e) järjestöt ja virastot, joille unioni on myöntänyt humanitaarisen kumppanuuden todistuksen tai jotka jäsenvaltio on sertifioinut tai tunnustanut kansallisten menettelyjen mukaisesti;

f) jäsenvaltioiden erityisvirastot; tai

g) a–f alakohdassa tarkoitettujen tahojen työntekijät, avustuksensaajat, alajärjestöt tai täytäntöönpanokumppanit silloin ja siinä määrin kuin ne toimivat kyseisissä tehtävissä.

2. Edellä 28 artiklan 5 kohdassa säädettyä kieltoa ei sovelleta varoihin tai taloudellisiin resursseihin, jotka sellaiset julkiset elimet tai oikeushenkilöt tai yhteisöt, jotka saavat julkista rahoitusta humanitaarisen hätäavun toimittamiseksi Syyriassa tai avun toimittamiseksi siviiliväestölle Syyriassa, ovat asettaneet liitteissä I ja II lueteltujen luonnollisten henkilöiden, oikeushenkilöiden ja yhteisöjen saataville, jos tällaisia varoja tai taloudellisia resursseja toimitetaan öljytuotteiden ostamiseksi tai kuljettamiseksi tai niihin liittyvän rahoituksen tai rahoitustuen myöntämiseksi, kun se tapahtuu yksinomaan humanitaarisen hätäavun toimittamiseksi Syyriassa tai avun toimittamiseksi siviiliväestölle Syyriassa 5 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

3. Muissa kuin tämän artiklan 1 ja 2 kohdan soveltamisalaan kuuluvissa tapauksissa ja 28 artiklan 1, 2 ja 5 kohdassa säädetyistä kielloista poiketen jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset voivat antaa luvan tiettyjen jäädytettyjen varojen tai taloudellisten resurssien vapauttamiseen tai tiettyjen varojen tai taloudellisten resurssien saataville asettamiseen asianmukaisiksi katsominsa ehdoin todettuaan, että tällaisten varojen tai taloudellisten resurssien toimittaminen on tarpeen humanitaarisen avun oikea-aikaisen toimittamisen varmistamiseksi tai ihmisten perustarpeita tukevien muiden toimien tukemiseksi.

4. Jos asiaankuuluva toimivaltainen viranomainen ei anna kielteistä päätöstä, esitä tietopyyntöä tai lisäaikaa koskevaa ilmoitusta viiden työpäivän kuluessa 2 kohdan mukaisen lupapyynnön vastaanottamispäivästä, kyseinen lupa katsotaan annetuksi.

5. Edellä 28 artiklan 5 kohdassa säädettyä kieltoa ei sovelleta varoihin tai taloudellisiin resursseihin, jotka diplomaatti- tai konsuliedustustot ovat asettaneet liitteissä I ja II lueteltujen luonnollisten henkilöiden, oikeushenkilöiden tai yhteisöjen saataville, kun tällaisten varojen tai taloudellisten resurssien tarjoaminen tapahtuu 5 artiklan 4 kohdan mukaisesti.

6. Asianomaisen jäsenvaltion on ilmoitettava muille jäsenvaltioille ja komissiolle 3 ja 4 kohdan nojalla annetuista luvista neljän viikon kuluessa tällaisen luvan antamisesta.”;

2) lisätään 34 artiklaan kohta seuraavasti:

”Edellä 28 a artiklan 1–4 kohdassa tarkoitettuja poikkeuksia, jotka koskevat 28 artiklan 1, 2 ja 5 kohtaa, tarkastellaan uudelleen säännöllisin väliajoin ja vähintään 12 kuukauden välein tai jonkin jäsenvaltion, korkean edustajan tai komission kiireellisestä pyynnöstä olosuhteiden perustavanlaatuisen muutoksen jälkeen.”.

2 artikla

Tämä päätös tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tehty Brysselissä 27 päivänä toukokuuta 2024.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

J. BORRELL FONTELLES